

Sundhedsministeriet

Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPMNEN
Koordineret med:
Sagsnr.: 2112855
Dok. nr.: 1974209
Dato: 01-11-2021

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
27. oktober 2021 kl. 13.30-15.00.

Samråd I og J

Tak formand.

Jeg vil starte med at zoome ind på Korsør, for der er en del spørgsmål om Korsør, men jeg vil også i min besvarelse her tage lidt mere rundt omkring i Danmark til den lidt mere generelle håndtering, der er i de forskellige styrelser, som jeg har ansvaret for.

Først starter vi altså i Korsør, hvor jeg til fulde forstår den bekymring, som borgerne har eller har haft.

[Sundhedsmyndighedernes rolle]

Når der opstår miljøsager, som denne, der vurderes at kunne udgøre en risiko for menneskers sundhed inddrages sundhedsmyndighederne.

Og det er så Styrelsen for Patientsikkerhed der inddrages for at rådgive de myndigheder der er involveret i hygiejniske, miljømæssige og socialmedicinske forhold.

Og så har Sundhedsstyrelsen også en opgave, og det er at yde sundhedsfaglig rådgivning om helbredseffekter.

I den konkrete sag i Korsør har Styrelsen for Patientsikkerhed siden februar i år bistået Slagelse Kommune i håndtering af PFOS-forureningen.

Og på baggrund af opfordring fra Styrelsen for Patientsikkerhed kontaktede Slagelse Kommune i april Region Sjælland. Regionen var på daværende tidspunkt allerede gået ind i sagen, og havde nedsat en arbejdsgruppe på Arbejds- og Socialmedicinsk Afdeling på Holbæk Sygehus, og de havde også kontaktet Styrelsen for Patientsikkerhed og Korsør Kogræsser og Naturplejeforening.

Arbejdsgruppen havde til opgave at afklare, hvordan man bedst og mest korrekt undersøger ift. PFAS og rådgiver de berørte borgere. Ud fra de konkrete omstændigheder og fra et forskningsmæssigt perspektiv, blev det vurderet at de personer, der havde spist det forurenede kød og dermed havde en aktuel eksponering af PFOS skulle tilbydes blodprøver samt hjælp til at forstå, hvad det er de er udsat for, og hvordan de skal håndtere det.

I slutningen af maj fik de borgere der havde ønsket at blive undersøgt for PFOS foretaget blodprøve, som blev sendt til analyse på speciallaboratoriet på Syddansk Universitet. Den 11-13. august modtog alle borgere besked telefonisk og/eller pr. brev med svar på PFOS-blodprøver. Og en blodprøve lyder meget simpelt, men det er selve behandlingen af den, hvor man skal undersøge den. Det er den der er en mere kompliceret affære, og det er derfor det tager noget tid, og heller ikke gøres mange steder. Jeg tror det er to steder, som jeg forstår det, der kan udføre den opgave og undersøgelse i Danmark.

Vi har fået oplyst fra Arbejds- og Socialmedicinsk Afdeling , at der i alt er taget blodprøver på 187 personer. Heraf har de fleste haft adgang til det omtalte kød. Ud af de 187 borgere har blodprøverne vist, at 118 har et forhøjet niveau af PFOS i kroppen.

[Tryghed]

Regionen har iværksat en række tiltag, der har haft til formål at støtte og dermed skabe tryghed for de borgere, der er blevet særligt berørte af PFOS-forurening i Korsør.

Eksempelvis kan alle de berørte borgere i Korsør, benytte sig af et tilbud fra regionen om krisepsykolog. Borgerne har fra Arbejds- og Socialmedicinsk Afdeling fået direkte besked om muligheden for at henvende sig til en særlig kontakttелефон hos Psykiatrisk Klinik i Slagelse og bestille tid til en samtale med en psykolog.

[Børn og unge]

Derudover har Regionen iværksat, at familier med børn og unge er blevet henvist til pædiaterne på Holbæk Sygehus, det er dem som varetager samtaler og evt. udredning for børn med forhøjede niveauer af PFOS. Børn og unge med forhøjede værdier er blevet indkaldt til samtale med en børnelæge.

Der tilbydes en individuel samtale med en børnelæge, hvor helbredsspørgsmål kan vendes. Børnelægerne vil tilbyde at måle antistoffer for børnevacciner og, hvis relevant, tilbyde revaccination. Børneafdelingen har stort fokus på at støtte og hjælpe familierne. Tilbuddet tilpasses det enkelte barn eller den enkelte unge, er vi blevet oplyst.

[Opfølgning og løbende sundhedsundersøgelser]

Arbejds- og Socialmedicinsk Afdeling på Holbæk Sygehus har desuden tilbudt helbredssamtaler til de berørte borgere i eftersommeren 2021.

Og vi er blevet oplyst, at de vil følge og støtte borgerne i de kommende år, herunder er borgerne informeret om, at de også i foråret næste år inviteres til helbredssamtaler i arbejdsmedicinsk regi.

Og så har man derudover også besvaret en lang række telefoniske kontakter fra de berørte borgere.

Og så har vi fået oplyst fra Region Sjælland, at de i deres budgetaftale for næste år har afsat midler til en ekstraordinær indsats i forbindelse med PFOS-forureningen i Korsør.

Der er afsat en halv million kroner til at medfinansiere et forskningsprojekt på Arbejds- og Socialmedicinsk Afdeling på Holbæk Sygehus. Og hele ideen med det er at undersøge og afprøve, om kolesterolsænkende medicin kan øge udskillelsen af PFOS. For det vi har at gøre med, er et område, det kommer jeg tilbage til senere, hvor der ikke er den store viden, hverken nationalt eller internationalt. Og kan man få et gennembrud her, vil det jo være fantastisk, men det skal jeg slet ikke være ham der vurderer, fordi det har vi eksperter til, og nu får vi også sat det her i værk for at lave en afprøvning af den tese.

Region Sjælland har altså iværksat en række tiltag. Men det er også vigtigt at være opmærksom på, at Regionens håndtering af sagen har medvirket til at tegne et billede i medierne, som kan have været med til at skabe usikkerhed hos andre, der har været eksponeret eller i nærheden af PFOS.

[Brandfolk]

Sagen i Korsør og håndteringen af den har skabt en naturlig bekymring blandt de mange brandfolk, - en ting er at spise noget kød, men hvis man har arbejdet i skummet, så har man jo arbejdet i det her skum, som har haft PFOS i sig. Og det er altså sket i mange år, og det er rigtigt som Miljøministeren siger, at det blev forbudt for nogle år siden, men indtil da var det jo altså noget man arbejdede i.. Og i lyset af den seneste udvikling kan der desuden komme andre grupper, der har været eksponeret for PFOS og andre steder, hvor der kan være mulig forurening.

Og det gør dybt indtryk på mig, at vi konkret ved, , at brandfolk oplever utryghed og bekymring i forlængelse af hele den her PFOS situation . Brandfolk er jo en faggruppe, der gør så meget for, at vi andre kan være trygge. Og vi skal selvfølgelig også tage hånd om, at de kan føle sig trygge i at passe deres arbejde.

[Ekspertgruppen]

Derfor bad jeg Sundhedsstyrelsen i slutningen af september om at indkalde en gruppe af eksperter fra både Danmark og udlandet, som har til opgave at samle al relevant viden om udsættelse og konsekvenser af PFOS.

Jeg har også bedt om, at få sat gang i de undersøgelser, det vil være relevant at foretage på de brandfolk, der har været særligt udsatte for stoffet. Ekspertgruppen skal bl.a. se på relevansen af og muligheden for at foretage gruppeundersøgelser af brandfolk.

Det er vigtigt, at vi sikrer ensartet håndtering, information og rådgivning til de personer, der har været særligt udsat for PFOS, så de får relevant rådgivning og støtte.

Det er også vigtigt, at systemet forstår den enorme bekymring der er hos de her brandfolk, de oplevelser og bekymringer, de har den dag i dag. Derfor har jeg også bedt om, at brandfolkenes organisationer fik mulighed for at mødes direkte med nogle af eksperterne fra ekspertgruppen.

Og det møde er også fundet sted den 14. oktober, og nu har jeg så fået tilbagemeldinger, og det er så kun fra vores myndigheder, og ikke fra brandmændene selv, men det jeg er blevet oplyst om, var at det var et godt og konstruktivt møde, hvor brandfolkenes organisationer blev orienteret om det aktuelle arbejde i Sundhedsstyrelsen og i ekspertgruppen. Det kvitterede de positivt for.

Og der var en naturlig efterspørgsel fra brandmændenes side efter konkret informationsmateriale til de mange brandfolk og ensartet rådgivning og håndtering af eksponerede borgere i sundhedsvæsnet.

Og så var der også en god drøftelse af mulige undersøgelser. Og kan jeg forstå, at brandfolkenes organisationer havde mange relevante perspektiver og overvejelser, der bidrager til at kvalificere det videre arbejde i Sundhedsstyrelsen og ekspertgruppen. Så jeg vil gerne takke dem for den rigtig gode og konstruktive tilgang til det.

Jeg kan også forstå, at det er aftalt, at brandfolkenes organisationer løbende bliver orienteret om arbejdet i Sundhedsstyrelsen og ekspertgruppen. Der er også aftalt endnu et møde, når arbejdet i ekspertgruppen er afsluttet.

Det er min forståelse, at der derfor er overensstemmelse mellem det brandfolkenes organisationer efterspørger og det konkrete arbejde der aktuelt pågår i Sundhedsstyrelsen og ekspertgruppen.

[Fire konkrete initiativer]

Ekspertgruppen skal understøtte og yde faglig rådgivning til Sundhedsstyrelsen og bidrager aktuelt til fire konkrete initiativer.

For det første arbejdes der på konkret, kort og klart informationsmateriale der kan gives til eksponerede borgere som fx brandfolk.

For det andet arbejdes der på vejledningsmateriale til almen praksis og de arbejds- og miljømedicinske klinikker, som vi har i Danmark og i de forskellige

regioner. Der er behov for entydighed om håndtering og rådgivning af borgere, der har været udsat for PFOS.

For det tredje arbejdes der på et oplæg til en stikprøveundersøgelse med bl.a. blodprøvetagning af udvalgte brandmænd.

For det fjerde arbejdes der på et oplæg til opdatering af tidligere undersøgelse om brandfolks sygdomsforekomst.

Det er altså et igangværende arbejde der er, og derfor kan jeg jo ikke lave nogle konklusioner på, hvad der kommer ud af de her undersøgelser, men jeg ved, at der er fokus på at blive så hurtigt færdig, som det nu er muligt. Men det skal også være grundigt og gøres ordenligt. Det vil være ærgerligt - det vil være ubærligt, hvis hastværk gør, at der ikke skabes tryghed, men at der endda måske skabes utryghed. Så jeg kan sige, at jeg vil orientere Folketingets relevante udvalg, når arbejdet er færdiggjort.

Ekspertgruppen mødtes første gang den 7. oktober, og afholder sit andet møde den 3. november, hvor de bl.a. skal drøfte rådgivning af personer eksponeret for PFOS, samt håndtering og rådgivning af børn, gravide og ammende.

[Afslutning]

Som jeg har redegjort for, så er der sket meget i Korsør. Der er igangsat en række tiltag, der skal være med til at skabe tryghed for de borgere, der aktuelt er særligt berørte af PFOS-forureningen, og som derfor også er utrygge.

Derudover arbejder Sundhedsstyrelsen aktuelt på fire konkrete initiativer, hvor styrelsen modtager rådgivning fra ekspertgruppen.

Og derudover kan jeg sige, at jeg har bedt Styrelsen for Patientsikkerhed om at være ekstra opmærksom på de nye sager om PFOS der dukker op, så vi sikrer at der handles hurtigt. Jeg har også bedt Styrelsen om at tage kontakt til alle regioner og kommuner, så det bliver gjort klart at styrelsen har en rådgivende funktion i hygiejniske, miljømæssige og socialmedicinske forhold, når der kommer en miljøsag.

Tak for ordet.